

El nou estatut de l'«Opus Dei»

Quan vaig llegir la Constitució Apostòlica *Ut sit*, per la qual Joan-Pau II erigia l'Opus Dei en Prelatura personal, i els documents de la Sagrada Congregació per als Bisbes que explicaven aquesta decisió pontifícia, no feia molt temps que havia llegit una homília pronunciada pel Papa a San Marino.

En principi, els esdeveniments citats manquen de tota relació; tanmateix, vaig trobar que tenien un punt molt estret de connexió: a l'homília el Pontífex fa un cant encès a la llibertat, qualificada com «el do més gran que Déu fa a l'home», i tot seguit l'anomena «el fruit més preciós de l'obra redemptora de Crist, que ha fet a l'home possible la interior opció autònoma del bé, encara que això no ho adverteixi sempre l'experiència existencial». Per això, «l'ús de la llibertat, a la llum cristiana i amb l'ajut de la gràcia, s'ha de convertir, doncs, en caritat, amor, donació; és a dir, ha de donar els fruits de l'Esperit, que són l'alegria, la pau, la paciència, la benevolència, la bondat...» (cfr. Gal 5, 22).

Llegint i estudiant la Constitució Apostòlica *Ut sit* i els documents que l'acompanyen, m'ha semblat trobar, al seu cos normatiu, un conjunt de principis jurídics d'organització, de coordinació d'estructures jurisdiccionals i d'impuls orientador vers una pastoral de gran dinamisme i d'aprofundiment en el món present, que m'ha mogut a concloure: heus aquí un monument legislatiu, concebut per a l'exercici de la llibertat de l'home en la realització del bé; i perquè aqueixos fruits de l'Esperit, esmentats per l'Apòstol Pau a la seva carta als Gàlates i recordats tan recentment pel Pontífex Romà, es produeixin en òptimes collites apostòliques en benefici de tota l'Església i de cada Església local.

L'Opus Dei Prelatura personal

Ens trobem, en primer lloc, en presència d'un acte constitutiu d'erecció de Prelatura personal, que, alhora que normatiu, expressa una pregona fidelitat al Concili Vaticà II (cf. Decret *Presbyterorum Ordinis*, n. 10) i serveix per a l'aplicació concreta en un àmbit jurídic de les seves iniciatives pastorals (cf. *Motu proprio Ecclesiae Sanctae*, de 6-VIII-66, part I, n. 4); en segon lloc, em sembla des-

cobrir, al mateix temps, que hom realitza un acte de justícia eclesial, convertint en realitat pràctica i operativa un nou instrument pastoral, fins ara només previst al dret i desitjat, però que hom porta a terme per mitjà d'una institució, l'Opus Dei, que presenta provades garanties doctrinals, disciplinàries i de vigor apostòlic. Hom assegura així, a l'Opus Dei, un ordenament eclesial que respon al seu carisma fundacional i a la seva realitat social, alhora que preveu la seva harmònica inserció a la pastoral orgànica de l'Església universal i de les Esglésies locals, per a un servei a les ànimes de major eficàcia.

Arran d'aquests supòsits, hom arbitra una estructura jurisdiccional d'àmbit internacional, l'Ordinari propi de la qual és el seu Prelat. Tota incorporació a la Prelatura és originàriament contractual, nascuda d'un compromís lliurement contractat. No essent una Prelatura exempta, i estant constituïda, tanmateix, pel Prelat i el seu clero, la incardinació a la Prelatura queda reservada als sacerdots que provenen d'aquells fidels laics que s'hi incorporaren contractualment, fent ús de la seva legítima llibertat. I existint, indissolublement unida a la Prelatura, la Societat Sacerdotal de la Santa Creu, d'altres sacerdots aliens a la Prelatura, conservant tots els seus vincles d'unió amb la seva pròpia diòcesi, poden també participar lliurement de l'esperit i ideals de santedat de l'Opus Dei.

Santedat i apostolat, fins de l'Opus Dei

Com que el treball professional és per als fidels laics incorporats a la Prelatura ocasió de santedat i d'apostolat, romanen a la seva esfera de vida civil sense cap altre condicionament que no sigui el que deriva, per a tot catòlic, de la fe i de la moral catòlica o de la disciplina eclesiàstica en allò que els afecti. Són, doncs, com tots els seus conciutadans, homes lliures davant les opcions polítiques, socials, econòmiques, etc., que se'ls presentin. Les seves obligacions respecte a la Prelatura, als fins de santedat i d'apostolat de la qual s'incorporen, queden només limitades pel fi proposat en contreure aquesta incorporació. En la resta d'aspectes, la seva vinculació amb l'Ordinari del lloc del territori on habiten és la mateixa que tenen tots els batejats, homes i dones, que ocupen la mateixa ciutat, o el mateix territori. Res de diferent no els suposa la seva incorporació a la Prelatura de l'Opus Dei.

Incorporació a la Prelatura

Incorporar-se a la Prelatura significa, doncs, per al fidel laic, assumir lliurement, com a cristià, un *plus* que no és degut, en prin-

cipi, a la Jerarquia ordinària, sinó que és una expressió del desig de participar d'una manera més activa i compromesa en la mateixa missió de l'Església. D'aquí deriva l'efecte exemplificatiu i vivificant que aquesta presència qualificada del catòlic, que cerca sincerament la santedat enmig de les seves tasques ordinàries, té per als seus propis conciutadans, i la benèfica influència que el testimoniatge de la seva conducta produeix en l'esfera de l'Església local a la qual continua pertanyent i servint igualment.

Aquestes normes bàsiques o directrius de la Prelatura van després resolent encertadament i amb lucidesa problemes que es veien, abans de la seva publicació, com plens de complexitat: potestat del Prelat, harmonització amb les disposicions eclesiàstiques territorials i amb els legítims drets dels Ordinaris del lloc: coordinació pastoral i inserció de la Prelatura de l'Opus Dei a les Esglésies locals. Impossibles, donada l'escassetat d'espai, d'aturar-se a detallar les solucions que, per a cada hipòtesi, s'ofereixen.

Aquest encert en la formulació de les normes, en aquesta difícil tasca de *nomopoiesis* que contemplem, hom comprèn que no pot ésser resultat en cap cas de la improvisació. Les relacions que es publicaren, alhora que normes bàsiques, són testimonis acabats d'un treball ben fet. I això, tocant tant al document subscrit pel cardenal Baggio, Prefecte de la Sagrada Congregació per als Bisbes, com al signat per Mons. Costalunga, Sots-secretari de l'esmentada Congregació. En ambdós es fa palesa la cura, l'atenció que s'ha prestat en aquest cas al quefer legislatiu, la consulta reiterada i en un espai de temps tan dilatat a aquells òrgans de l'Església, aquells membres de la jerarquia i del Col·legi de Cardenals interessats en els temes concrets objectes d'estudi, fins al punt d'elevant-se a dos volums de 600 pàgines el material escrit acumulat.

L'Església ha mostrat, amb aquesta valuosa conducta prèvia a l'acció legislativa, una prudència que és garantia del bon govern, unes cauteles que alhora que requeien sobre temes teològics i doctrinals han significat atenció i reconeixement de drets legítims adquirits, respecte a la persona humana, consideració vigilant —per tal d'evitar perjudicis de tercers— de l'entorn jurídic. Solament així, amb un tal avituallament de seguretat doctrinal i prudència jurídiques, acudint als qui havien de donar el consell adequat, pot després tenir-se la gosadia santa de continuar sense temor, en la redacció de noves normes canòniques, les iniciatives eclesials d'homes sants, que moguts per l'impuls de l'Esperit de Déu es disposen a realitzar obres noves i grans en servei de la gran causa que serveix, per designi diví, l'única Església de Jesucrist.

Solament així —com s'ha fet en aquesta ocasió que analitzem—, amb garanties com aquestes de serietat i estudi, de creació d'estructures jurídiques perquè la llibertat de l'home pugui realitzar amb certesa el bé, la llei arriba a ésser el que d'ella deia Mons. Escrivà de Balaguer, fundador de l'Opus Dei, avui Servent de Déu: «Quelcom de molt sant... Una llum en servei de tota l'Església, per a il·luminar tothom en la sendera del compliment del manament de l'Amor».

CARMELO DE DIEGO-LORA